

Rådhusbranden 1942, där den västra Rådhusvinden var ett flammande eldhav. Och där Pehr Hörbergs altartavla gick förlorad.

Elden tog Davids orkester nu

Den blev lågornas rov vid den stora rådhusbranden 1942. Nu vill Kyrkomuseets vänner återskapa altartavlan Davids orkester.

– Vi vänder oss i första hand till Norrköpingsbor som vill hjälpa till, säger Curt Gränjefors, eldsjäl vid Kyrkans Museum.

– Vi har en del pengar, men det räcker inte. Vår förhoppning är att en återskapad tavla ska hänga här på museet.

Det var vid branden i Rådhuset, den 27 maj 1942, som den närmast ovärderliga kulturskatten gick förlorad.

Branden bröt ut på morgonen och brandkåren fick larmet per telefon. Norrköpings

Tidningar, då en eftermiddagstidning, rapporterade att brandkåren först ryckte ut med tre vagnar, men ganska snabbt sattes all tillgänglig personal in för att bekämpa branden. Dessutom inkallades reservbrandkåren, militär och Rådhusets egen luftskyddsbrandkår.

Väl på plats konstaterades att den västra Rådhusvinden var ett flammande eldhav. Branden hade även fått fäste i översta våningen på den västra hushalvan.

Togs ned i Hedvigs kyrka

Området runt Rådhuset fylldes snabbt av nyfikna Norrköpingsbor. Branden syntes också långt ut i stadens ytterområden.

Från den övertända vinden regnade kolnade stockar, takplåt och tegelpannor ned på trot-

”Den ska ha varit den absolut största altartavlan i Norrköping. Den hade ett mått av fem gånger nio meter.”

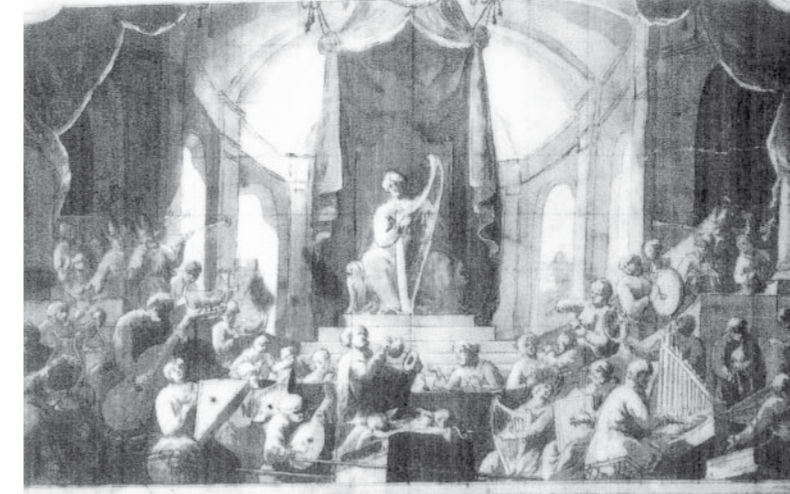
toaren och på bakgården. Den troliga orsaken till branden var soteld i en skorsten. Omkring klockan 14 hade brandkåren fått bukt med branden och det som slutligen räddade byggnaden var vindens brandbotten.

Davids orkester hängde ursprungligen i Hedvigs kyrka. Men den togs ner för att ersättas av ett orgelbygge.

Självlärd

Efterhand hamnade den på vinden till Rådhuset. Men först hade den förvarats i den stallbyggnaden som i dag utgör museet invid Kyrkans hus på Nya Rådstugugatan. Alltså samma hus, där kraften nu försöker att återskapa den.

Vid stallbyggnaden fick målningen fuktskador, och det var därför den flyttades till Rådhuset.

Davids orkester, på en tuschlavering av Pehr Hörberg. På sin tron sitter kung David vid sin harpa och sjunger Herrens lov. Jättemålningen förstördes vid rådhusbranden 1942.

Pehr Hörberg (1746–1816) var en otroligt produktiv konstnär som bland annat målade jättemålningen Davids orkester.

Ber om hjälp. Curt Gränjefors, en av eldsjälarna bakom Kyrkans Museum, efterlyser människor som kan bidra till att altartavlan återskapas.

ska den återuppstå

– Den ska ha varit den absolut största altartavlan i Norrköping, säger Curt Gränjefors. Den hade ett mått av fem gånger nio meter.

– Vi har talat om en mindre kopia. En kopia, som mäter tre gånger fem meter.

Pehr Hörberg (1746–1816) föddes i ett knekttorp i Småland och började som självlärd att måla i en folklig tradition.

I början på 1780-talet tog han sig till Stockholm, där han fick möjlighet att följa utbildningen vid Konstakademien.

Att Hörberg varit mycket verksam i Östergötland beror kanske på att han som beskyddare hade den konstintresserade Jacques De Geer i Finspång. Han bosatte sig även i Risinge.

En specialitet hos Hörberg var bibliska motiv, och han har målat mängder med altartavlor.

I hans produktion ingick 87 altartavlor, 530 målningar med motiv från kyrkliga sammanhang och därtill en mängd profana verk.

Konstnär i Skåne

Målningen Davids orkester hade skänkts till Hedvigs kyrka i slutet av 1700-talet av brukspatron Christian Eberstein. Hörberg ska bland annat ha använt sig av östgötabönder som modeller. Som förlaga finns endast en tuschlavering bevarad vid Jönköpings museum. Men där finns även detaljer att hämta vid Borgs kyrka.

Där är orgelläktaren inklädd med samma motiv som fanns i den förstörda jättemålningen.

Kyrkomuseets vänner har vänt sig till konsthistoriker för att få råd hur det ska gå till att göra en kopia. En konstnär i Skåne är nu kontaktad.

En specialitet hos Pehr Hörberg var bibliska motiv. Här en detalj från en målning kallad Syndaängern.

Den troliga kostnaden för kopian lär hamna på 100 000 kronor.

– Konstnären är både villig och tror sig kunna göra en kopia, säger Curt Gränjefors. Det får inte bli något hafsvverk och det tar säkert ett år att utföra den.

LASSE SÖDERGREN

Reporter, 011-200 151
lasse.sodergren@nt.se

MICHAEL SVENSSON

Fotograf, 011-200 183
michael.svensson@nt.se

